

Asia: VN/630/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi ilmastolain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Kunnan ilmastosuunnitelman laatimisen aikaväli (14 a § 1 mom)

-

Kunnan ilmastosuunnitelman sisältö (14 a § 1–2 mom)

Tausta

Palvelualojen työnantajat Palta ry. kiittää ympäristöministeriötä mahdollisuudesta lausua ilmastolain muuttamista koskevan hallituksen esityksen luonnoksesta. Luonnos laajentaisi ilmastolain soveltamisalaa koskemaan kuntien ilmastotyötä.

Palta edustaa esim. liikenne- ja logistiikkapalveluita sekä kiinteistöjen energianhallintapalveluita tuottavia yrityksiä. Palta on EK:n toiseksi suurin jäsenliitto, ja edustamme yli 2 000 jäsentämme. Yksityiset palvelualat (ilman kauppaa) ovat korvaamattoman tärkeitä Suomen taloudelle, sillä ne:

- tuottavat noin 41 % Suomen BKT:sta;
- työllistävät noin miljoona ihmistä;
- tuottivat kaksi kolmasosaa Suomen työllisyyden kasvusta vuosina 2016 – 2019.
- Lisäksi palveluiden osuus Suomen bruttoviennistä on noin 30 %.

Palta tukee hallituksen asettamaa tavoitetta hiilineutraalista Suomesta vuoteen 2035 mennessä. Siksi on hyvä, että tavoitteen toimeenpano edistyy.

Pienennetään kuntien kasvihuonekaasupäästöjä älyratkaisujen avulla

Digitalisaatio ja älykkäät ratkaisut ovat keskeisessä roolissa ilmastonmuutoksen torjunnassa. Niihin perustuvat myös monet palvelut, joiden avulla voidaan pienentää kuntien kasvihuonekaasupäästöjä ja saavuttaa samalla muita hyötyjä.

Kiinteistöjen lämmityksenohjausjärjestelmät ja muu kiinteistöautomaatio auttavat pienentämään rakennusten energiankulutusta. Esimerkiksi koulut ja virastot ovat tyhjillään etenkin viikonloppuisin ja öisin, joten tuolloin kannattaa alentaa kiinteistön lämpötilaa. Tämä pienentää energiankulutusta vaikuttamatta rakennuksen käyttömukavuuteen. Älyjärjestelmien asentamista kannattaa selvittää erityisesti jo olemassa oleviin rakennuksiin, koska niiden energiatehokkuus on usein selvästi uusia kiinteistöjä alempi.

Vaikka älyratkaisuja ei vielä hyödynnetä täysimääräisesti kiinteistöjen energiankulutuksen pienentämisessä, on niiden potentiaali tunnistettu valtion toimesta ainakin strategiatasolla. Vuonna 2017 julkaistussa keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelmassa todettiin:

”Älykkäät järjestelmät mahdollistavat myös entistä tarkemman tarpeenmukaisen säädön. Tutkimusten mukaan ennakoivat ja optimoivat energianhallintajärjestelmät voivat jo nykyisin pienentää energiankulutusta 10–30 %.”

Älykäs liikenteenohjaus auttaa puolestaan parantamaan liikenteen sujuvuutta, mikä pienentää kasvihuonekaasupäästöjä turhia pysähdyksiä välttämällä. Samalla matka-ajat lyhenevät ja ihmisten viihtyisyys paranee.

Yksi älyratkaisujen käyttöönottoa hidastava tekijä on tietoisuuden puute, mikä pätee erityisesti pienemmissä kunnissa. Siksi kuntien ilmastosuunnitelmissa tulisi selvittää älykkäiden kiinteistöautomaatio- ja liikenteenohjausratkaisujen potentiaalia. Tätä asiaa on syytä edistää mahdollisimman monin eri keinoin, esimerkiksi kunnille myönnettävän valtionavustuksen edellytyksenä ja tiedotusta lisäämällä. Lisäksi asia tulee tuoda esille ilmastolain muutosta koskevan hallituksen esityksen perusteluissa.

Kunnioittavasti,

Tatu Rauhamäki

Johtaja, elinkeinopolitiikka

Mikko Paloneva

Asiantuntija, elinkeinopolitiikka

Palvelualojen työnantajat PALTA ry on uuden työn, digimurroksen ja tulevaisuuden työmarkkinoiden suunnannäyttävä. Yhä nopeammin muuttuvassa maailmassa yhdistämme faktat, työmarkkinaosaamisen sekä vaikuttamisen taidot palvelutalouden ja Suomen parhaaksi. Palta on EK:n toiseksi suurin jäsenliitto ja edustamme yli 2 000 palvelualoilla toimivaa jäsentämme.

Kunnan ilmastosuunnitelman seuranta (14 a § 3 mom)

-

Kunnan ilmastosuunnitelman huomioiminen kuntastrategiassa ja toimintakertomuksessa (14 a § 3 mom)

-

Mahdollisuus laatia ilmastosuunnitelma yhdessä alueen muiden kuntien kanssa (14 a § 4 mom)

-

Muutoksenhaku valtioneuvoston päätöksiin ilmastolain soveltamisalalla (21 b § 1–4 mom)

-

Muutoksenhaku kuntien ilmastosuunnitelmiin (21 b § 5 mom)

-

Esityksen vaikutukset (HE-luonnoksen perusteluiden luku 4.2)

-

Muut huomiot

-

Rauhamäki Tatu
Palvelualojen työnantajat Palta ry.